

Dve mumiji, ena otroška in ena odraslega človeka, ste popolnoma odvit. Groza je človeka gledati te začrnele mrtvaške starodavne ostanke in nehotema se sam sebe praša: kje so tisti časi, ko so te kosti nosile meso? kaj je bil ta človek, ktereга stekleno-zasuhle oči strahovito iz votle glave strlé? V drugih sobah nahaja se 143 starinskih železnih oklepov, umetno oblečenih na lesene podobe, tako da žive viteze pred seboj viditi misliš. Veliko teh podob sedí tudi na krepkih lesenih konjskih kipih, ki so z jezdicí vred skor vsi v železnih oklepih. Kakošni časi so bili zopet to, ko so ti oklepi zvonec nosili po svetu? — Daljne sobe imajo 1200 podob imenitnih mož iz srednjega veka; 198 slik, ter mnogo mnogo družih raznovrstnih reči. Posebnega pozornosti vredne so tudi vojniške oprave Maksimilijana I., Skanderbeg-a, vojvoda Aleksander Farnase Parmezanskega; orožje Kara Mustafa, Zrinji-a; bavta Montezuma, cesarja mehikanskega; zastava Štefan Fadinger-jeva, kakor tudi mnogo orožja in obleke iz zapuščine pomorskega kapitana Cook-a, ki je dvakrat objadral ves zemeljski krog. — Pa kje sem Ti, brate, v stanu vse popisati v enem pismu, kar se tu vidi; kajti dve knjigi je spisal plemeniti Sacken o rečeh, ki so razstavljene v sloveči ambražki zbirki. Le po večem sem si ogledal arzenal in Belvedere, pa glej, sopot je bilo pol dneva proč. Kako sem preživel drugo polovico dneva, o tem, blagi moj, v naslednjem listu. — Lepo Te pozdravlja
Tvoj iskreni
Jože Žlindrovič.

Dopisi.

V Celji 24. febr. = Z velikim veseljem smo brali v „Novicah“, da je ljubljanska hranilnica 16. februarja slovenski Matici 3000 gold. darovala. Slava in hvala! Še več takih darov, in Matica bo veselo začela svoje delovanje! — Ker pa, kakor pravijo, svet na prošnjah stoji, omenimo tukaj, da bi po naših mislih ne bilo napčno, da bi se tako veljavni možje iz spodnjega Štajarskega tudi do graške hranilnice, ktera vsako leto za občekoristne naprave, posebno pa za omiko ljudstva (kakor za vseučilišče, tehniko, srednje in ljudske šole, umetniška društva, biblioteke, bolnišnice itd.), zares tako obilne in zdatne darove odločuje, kakor nobena druga, pred njenim letnim zborom obrnili s prošnjo, da bi tudi ona ne pozabila slovenske Maticе, ki je sedaj za duševno omiko slovenskih Štajarcev najvažniša in vse podpore vredna naprava. Blagodušnost in radodarnost ravnateljev in odbornikov graške hranilnice nam daje trdno upanje, da ta prošnja ne bode zastonj. — Tudi v Celji smo z novim letom hranilnico dobili; ob torkih in petkih ima zmiraj na kupe ljudi, ki bi radi denarja na posodo dobili, ker zares strašna je stiska pri nas za denar. — Pustne veselice v naši čitavnici so do malega pri kraji; zavoljo čisto domačega obnašanja so vsem posebno prijetni in priljubljeni močno obiskovani večeri vsako sredo, in zadnji čas tudi ob nedeljah. — Ker je sedanji prostor v čitavnici že zopet veliko pretesen, smo imeli dva velika plesa v dvorani „pri Jelenu“, od katerih je bil drugi 12. dne t. m. posebno lep in zelo obiskan; čez 70 gospá in gospodičin je kinčalo veselo društvo do poznega jutra. Pleše se tukaj 8 različnih plesov, med temi „Kolo“ in „Slavjanka“; le škoda, da se je stari, daleč sloveči narodni „štajarski ples“ tako zane-maril, da ga tukaj, kjer je bil domá, mladi ljudje več ne znajo. — 2. februarja pa je bila beseda v spomin Vodniku, pri kateri se je po govorih, deklamacijah in pesmih prav izvrstno in „con animo“ igrala „Županova Micika.“ Čeravno mislimo, da glediščine igre v dru-

štvih, kakoršne so čitavnice, ne spadajo pod javno kritiko v časopisih, si vendar ne moremo kaj, da ne bi vsem gospodičinam in gospodom ne izrekli svoje pri-srčne zahvale za njih trud in za veselje, ki so ga nam napravili. Pri ti igri je 5 udov prvokrat na oder stopilo. Gospodičina V. M. je glavno rolo „Miciko“ ravno tako gladko in prijetno, kakor umetno igrala, in nam pokazala, da je svojo nalogo temeljito premislila; upamo jo prav kmali zopet na odru pozdraviti; gospod Š. je bil izvrsten župan, ravno tako moder, kakor prijazen mož; Súsheim in Windberg sta svoji bolj težki in ne-hvaležni nalogi prav hvalevredno dovršila; gosp. P. pa je bil „Glažek“, karg ga je, od vrha do tal. Anže in Pod-gorska sta nam že iz poprejšnjih iger priljubljena znanca, ki sta nam vnovič pokazala, da sta desák, ki svet po-menijo, že dobro privajena. — Ker bo treba v postu ples z bolj duševnimi rečmi nadomestiti, prosimo častiti odbor naše čitavnice, ktera je ena najmočnejših izmed vseh (šteje že 200 udov), da bi še posebno skrbel za umetniške produkcije, deklamacije itd. Ker čitavnici popred, dokler je bila še slaba, ni manjkalo pijanistov, violinistov, viončelistov in drugih umetnikov, in je mu-zikalno-zanimive besede napravljala, jih bo lahko tudi zdaj, in zatoraj se veselo nadjamo, da se bo ta duševna stran naših veselíc zopet prav krepko oživila.

Iz Ptujске gore 20. sveč. — V saboto, 18. t. m. je umrl duhovnik g. Andrej Korošec, ki je tukaj v dosluženosti živel. Nekaka nemila osoda ga je spremljala po potu življenja njegovega. Bil je rajni štiri leta vojaški duhovnik, kjer mu je začela po neki posebni naključbi pamet slabeti. Spremljal je namreč ob-sojenca na vislice, ktereга je po svojem mnenji ne-dolžnega sodil. To ga je tako zelo ganilo, da so se mu začele kmali potem možgani mešati. V bolnišnici je toliko ozdravel, da je mogel cerkvena opravila zopet opravljati. Čeravno zmirom bolehen, je vendar rad po-magal domačim duhovnim gospodom, pa tudi sosednim, posebno majšberškim, kajti bil je rojak te fare. V četrtek, 16. tega meseca, ga je položila nevarna bo-lezen v posteljo, iz ktere ni več vstal. Zaspal je v Gospodu. Velika množica ljudi, več gg. duhovnov in učiteljev in vojaških častnikov je spremljalo k grobu svojega ljubljenca. Naj mu bo zemljica lahka!

J. L. Rakoljski.

Novigrad v Istri 25. sveč. — Stari Grki so imeli navado, slaviti dela svojih mož, ki so se z vso močjo trudili za blagor drage domovine, da bi tako druge spodbudili in vnemali jih posnemati. V to so jim slu-žile olimpiške igre, pri katerih so imeli telovadske vaje, in prebirale se najbolj izvrstne pesmi, ktere so prepe-vale djanja hrabrih mož svojega naroda. Pri teh igrah se je marsiktereга čutje vnelo, da je sklenil zvesto po-snemati slavljena dela, in res! mogočni izgledi hrab-rosti so rodili junake, katerih imena je poznal ves narod, in ktere so spoštovali tudi drugi omikani sosedje. Al nimajo veselice v naših čitavnicah enakega namena? Tu se predstavljajo izvrstna dela slovenskega uma; tu se prepevajo premili napevi slovenskih muzičnih moj-strov; tu se razvijajo moči slovenskega naroda, ktere bi sicer bile mrtve ostale. Te misli so me sprehajale pri veliki besedi v bistriški čitavnici na No-tranjskem dne 19. februarja. Kakor mi je vselej dopadla vsaka letošnja beseda, ta pa zato najbolj, ko sem slišal svoje brate Čiče prepevati. Oblečeni v na-rodni obleki, namreč v belih ozkih hlačah, v rujavih jopičih, zapeli so nam Fleišmanov zbor „Vojaško“ iz-vrstno. Nisem še kaj takega domá med samimi Čiči slišal; mi smo bolj vajeni žalostinke peti, kakor po-pevajo južni Slovani svojega „kraljeviča Marka“, ali pa domače „ani-nina-nina-na-na-i.“ Al tu sem slišal

čiške pevace čveterospev peti tako gladko, tako možko, kakor sem čul gorenske fante prepevati v rajski bleški okolici. Fantje rojaci! le tako naprej in veselje vam bo prijetniše pri petji v prostih urah, ko se bote po težkem trudu oddahnili. Kar pa največ veljá, je to, da kažete svetu, da Čiči nismo zadnji na svetu, ampak da so nepokvarjen, bister, za narodno gibanje in početje vneti del slovanskega naroda, da znajo več, ko samo bruse prodajati. Potem nas je razveseljevala krasna, res prav domača igra „Županova Micika.“ V drugo tū igrana se je slehernemu še lepša dozdevala. Z občeno pohvalo je bila zopet dovršena. Samospev „Strgar“, spremljevan z godbo je občutljivo prepeval g. Sever, učitelj podgrajski; napravljen v strgarski obleki, s strguljo na rami in metlo pod pazduho, našteval je svoja dela s prav naravnim spodobljevanjem; za kar mu je posebna slava donela. — Prekrasno so potem pele bistriške čitavniške pevke „Oblakom“ z moškim korom, kakor tudi gosp. dr. Ipavčev „Na ples.“ Zadnja igra je bila „Slep ni lep“, v kateri je Tržičan veliko veliko smeha vzrokoval. Ne smem pozabiti tudi vojaške godbe. Kakor pri prvi besedi, tako so tudi pri tej vedno le narodne igrali tako mojstersko, da zadovoljnost nad muziko se je večkrat z gromovitimi slavoklici razodevala. Lahko tedaj verjameš, dragi čitatelj, da ta dan bo meni in mojim prijatlom, ki še kaj takega vidili in slišali nismo, v vedno živem spominu. Slava Ti, bistriška čitavnica! — Naj pritaknem še to, kar sem v Bistrici zvedel, da tisto prav s trte izvito kazinino tiskarno tožbo, ktero je „Laibacherca“ tako gorko napovedala „Novicam“, je že davno ovrgla sl. sodnija ljubljanska.

Čiški domorodec.

Bistrica na Notranjskem 26. sveč. — 20. dne t. m. je bil pri nas nadžupan reški blagorodni gospod Smaić, 23. dne pa svetli senjski škof Soić. Oba gospoda sta ogledala našo krasno čitavnico s glediščem ter svojo posebno zadovoljnost izrekla našemu delovanju. Slava prečastitima možakoma!

Iz bistriške doline na Notranjskem. (*Burja — prošnja.*) Dandanes nima samo na Krasu burja svojega plesišča, razširila si ga je dalječ okrog, prilastila si je vso bistriško dolino, in dalje jo smodi v Istro in Hrvaško. Pa ima tudi v teh krajih prav pripraven prostor. Le sèm ter tje vidiš kak majhen gozdek kakor malo zaplato na orjaški odeji hribov; vse drugo je pa sekira, kar le oko pelje, skrbno posnažila. Dolgo nam je letošnje leto burja prizanašala, in že smo se veselili, da trmaste starke ne bo. 6. dne t. m. ugledamo po snežniških hribih zástavo — nelažljivo napovedovavko silovite burje. Malo po malo začne sopsti dopoldne in igraje snežne muhe donaša iz Snežnika, kakor bi ga česala. Ni se pa dolgo igrala. Kmali popoldne začne tuliti, bučati, vršeti, butati s tako silo, da je groza sprehajala človeka pod streho tako, kakor na ravnem. Kakor sem bil nekđaj neveren Tomaž, ko so mi o burji in njeni moči pripovedovali, dokler je sam nisem skusil, toliko bolj zdaj kličem: Strašna je moč vetrov, kedar zdivjajo! Ravno ta dan sem imel v daljni vasi opravilo, in tū me burja najde. Nekoliko časa se smejam, ko vidim drevesa pripogovati svoje vrhove, ko slišim pokanje hišnih odrov, ko se je prah v oblakih vzdigaval; al smeh me kmali mine, ko mi priteče mož pravit: Zdaj je mojemu komparetu (botru) burja streho podrla, sosedu je hišni oder prizdignila in ga preti prekucniti. Zdaj slišim grozen ropot. Kaj je? Jokaje sosed kliče na pomoč. Celo streho mu je s skednja vzela, zid končno popolnoma podrla. Hiša, v kateri sem imel opravek, je zidana, pa se je tresla kakor šiba, in piš je opeke s strehe metal kot perje. Tako je 6., 7., 9. in 10. razdevala burja vasi v bistriškem okrogu,

da je prežalostno hiše gledati, kako so raztrgane. Koliko bolj žalostno je pa še, če se pomisli, kako jih bodo reveži popravili, ki nimajo ne škope ne denarjev, da bi je kupili. Zraven je malo hiš, ki imajo še živeža zarad preslabe lanske letine, in le s trdom kak sold na cesti vjamejo, da se z močnikom na dan previdijo. Vse to bi revščine vajeni ljudje še strpeli, ako bi jim ne bila burja še druge škode naredila. V bistriški dolini malokđaj sneg dolgo leži. Letos nam je le enkrat malo pobelil, pa je naglo zginil. Ravno zdaj so bile tla kopne, suhe. Pa kaj je burja naredila? Čitatelje moje bi le rad tū imel, da bi jim kazal pušavi enake njive pri mnogih vaséh. Vso gornjo, gnojno, rahlo prst je razpraskala in jo v zavetje in v vasi po ulicah za čevljev, v veliko krajih tudi dva čevlja na debelo nanosila, tako pa tudi sejanje vzela. Zimska setev je tako na mnogih njivah požeta; vès trud ukončan. Ako je kdo milosti in usmiljenja vreden, gotovo so ti, ki jih je burja tako razdjala, kakor bi bili pogoreli, in bi jim bila toča polje pokončala, in ker se ta nesreča blizo sleherni leto ponavlja. Na Vas, slavni državni poslanci, se nesrečni reveži ozirajo, da bi za-nje pri Njih Veličanstvu, svitlemu cesarju, kaj spomnili in prosili, da bi se jim saj pri davkih pregledalo, kakor se milostljivo ravna ž njimi, katerim je toča pridelke pokosila, ali ogenj hiše popalil. Zdaj že davke plačati, jim je silno silno trda šla, kako jih bodo po takem razdjanji plačati mogli zanaprej? Ponižno reveži prosijo milosti!

Od sv. Križa poleg Turna 24. febr. J. S. — Preromantično zasukana novica v 7. listu, da ima žena dva moža, se je, ako meri na našo faro, izcimila iz naslednje prigodbe. Leta 1855 pred pustom se je priženil iz sosednje čateške fare v našo faro F. K. in je bil pozneje v vojake potrjen ter vvrsten polku kralja Belgijanov. Žena mu je porodila meseca maja 1856 sina, ki še živi. F. K. je bil l. 1859 s svojim polkom na Laškem v vojski, in takrat je prešel, da se ni dolgo nič slišalo od njega. Poslednjič je prišlo od vojaškega poveljstva c. k. okrajni gosposki v Trebnem naznanilo, da je bil F. K. v bitvi pri Magenti ranjen in da je potem 20. junija 1859 v Milanu v bolnišnici umrl. Sodnija je napravila potem postavno obravnavo njegovega premoženja in vdova se je leta 1863 vdrugeč omožila ter v tem zakonu še do današnjega dne v miru živi. Rajncega F. K. pa ni bilo dosihmal nazaj in ga menda tudi ne bo; toraj tudi ni pravde med njim in med drugim možem njegove vdove zavolj prve pravice in otroka, in je menda tudi ne bo pred kakor na sodni dan, kjer se bota pa obá možá ene žene lahko zastopila po tem, kar je zapisano v sv. evangeliu Mark. 12, 25. — Drugo resnično toda žalostno novico vam morem iz bližnje čateške fare — trebanskega okraja — naznaniti. Bili ste ondi v pondeljek 13. dne t. m. v eni vasi dve ženitnini. Brez „voglarije“, ali, kakor na Gorenskem pravijo, brez „zapečevanja“, „prezalice“, pa se vé da! ženitvanje ne sme miniti. Voglarji ne hodijo le pit in jest, kar se jim dá, temuč večidel vsak tudi bukov ali hrastov kol sabo nese, ki je nalašč za to napravljen. Na tistem koncu, ki ga „voglar“ v rokah drži, je okrogel kakor ročnik, na debelejem koncu mu robe pusté, da se bolj pozná, kamor udari. Redko se tedaj voglarija brez nesreče izide. Tako je bilo tudi tukaj. Premožen mož, ki je bil v svatih, naroči svojemu sinu, da nima na voglarijo iti, in zato prinese vina domú, in reče mesa skuhati, da bi raji domá ostal. Al neubogljivi sin zbere zvečer iz domače in bližnjih vasi nekoliko tovaršev, popijejo vino, in potem gredo s kolmi na voglarijo. Gredoč že enega dobé, in ga do dobrega natepejo; ko pridejo v vas do hiše, kjer so ženitovali, sopet enega pred hišo dobé, in hitro s kolmi

po njem mahnejo, ter mu glavo ubijejo, da je v soboto potem, to je, 18. t. m. umrl. — Žalosten izgled, kaj napravi nepokorščina! Pa tudi zopet eno resno svarilo več, da naj bi se sleherno ponočevanje, zlasti pa še voglarija, ostreje prepovedalo in huje kaznovalo, kakor se zdaj godi!

Iz Kranja 26. febr. (Iz čitavnice.) Prihodnjo nedeljo 5. marca ob osmih zvečer bode v tukajšnji čitavnici „beseda.“ Igrala se bo tudi šaloigra v dveh delih „Župan.“ Prijazno se s tem vabijo tukajšnji in zunanji gg. društveniki.

Iz Ljubljane. Na čelo današnjega lista stavimo gospodarjem po vsem Slovenskem važno novico, ki nam jo je naznanil g. prof. dr. Klun iz Dunaja, da asekuracija pod imenom „Apis“, pri kateri se bode zavarovati mogla vsaka naša domača živina, se je za trdno ustanovila in bode kmali začela sprejemati zavarovanja. Tako dolgo se ta stvar že mota, da smo prav veseli, da je zdaj gotovo. Al kdor pomisli, da taka asekuracija ni kar bodi reč, ker ji je treba močne denarne podlage, da bode izplačevala zavarovala za živino, ktera gospodarjem pogine, ne bode zahteval, da se taka asekuracija hipoma s trte izvije. V današnjem „Oglasniku“ vidijo gospodarji naši, kako veljavni — deloma denarni, deloma izvedeni — možje na čelu stojé tej družbi, s katero, kakor slišimo, se utegne skleniti tudi ona družba, ki se je nedavno pričela ustanovljati pod imenom „Taurus.“ In to bi bilo prav, da bi se dobra stvar ne cepila na dvoje, ampak bi vse bilo eno, pa krepko teló. Za to društvo posebno marljivi naš roják gosp. prof. Klun nam je obljubil kmali tudi v slovenskem jeziku poslati pravila (štatute), da gospodarji na drobno zvejo, kako in kaj. Le to želimo, da bi pravila bila prav po domače jasno prestavljena. Kadar pridejo, jih bomo natisnili tudi v „Novicah.“

— Kr. deželno poglavarstvo zagrebško je 17. dne t. m. naši c. k. vladi sporočilo, da — hvala Bogu — je civilno Hrvaško in Slavonsko prosto goveje kuge in da so ondi tedaj dovoljeni živinski sejmi; v vojaški granici ni še potihnila popolnoma; vendar je upanje, da je bode kmali konec. Potem še le bomo tudi mi na Kranjskem in na Štajarskem mirno živeli.

— Da bi za kranjsko deželo tako važni železnici iz Beljaka v Ljubljano in iz Ljubljane v Karlovec ne ostali samo na papirji, je — kakor naznanja za materijalni in duševni blagor domovine naše delavni „Triglav“ v svojem včerajšnjem listu — naš deželni odbor s živo besedo sporočil kupčijski in obrtnijski zbornici ljubljanski, naj skliče brez pomude odbor izvedenih mož, ki bi prevdarili, kako bi se, izprva saj za belaško-ljubljansko železnico, brž začela cesta meriti, kjer bi šla železnica. Stroški bi za to pripravljajoče delo ne bili nepremagljivi (cenijo se na kakih 30.000 gold.) in se gotovo povrnejo, ko se železnica bode rabila; podvzetnik pa se bode gotovo dobil, ako mu vlada vzajemno z državnim zborom, kakor je drugod storila, zagotovi obresti (činže) za potrošeni denar. „Triglav“ upanje razodeva, da bodo Kranjci posnemali Korošce in druge deželane; silna potreba je res, da tudi o tej zadevi stopimo na noge!

— Nadloge tarejo marsikteri kraj mile naše domovine; al groznejše ni nikjer revščine kakor je na Notranjskem, zlasti v senožeškem in ložkem okraji, pa tudi v Podkrajju na Vipavskem. Klic preblazega c. kr. gospoda deželnega poglavarja na 1. strani današnjega lista z gorko besedo za te reveže trka na vrata vsacega, kdor jim more kak milodar dati. Živo smo prepričani, da ta klic ne bode klic vpijočega v puščavi! Bog daj, da bi „Novice“ bile tako srečne, da bi prejele obilo obilo miloščine za uboge naše brate! — Ra-

dostni povemo, da je tudi čitavnica naša sklenila v poslednji seji 25. dne t. m., da napravi v javnem gledišču našem veliko muzikalno besedo z glediščino igro na pripomoč tem revežem, pa v svesti smo si, da tudi vse druge čitavnice slovenske bojo po enaki poti pokazale, da niso njih „besede“ samo za veselje svojih udov, temuč da tudi hočejo biti tolažba narodu svojemu, kadar bridke solze toči, ako oče in mati, ki sama glada pojemata, nimata še ovse-nega kruha dati prepadenim otročičem svojim!

— „Matica“ je 24. dne t. m. pod predsedstvom svojega načelnika gospoda barona Zoisa imela sejo, v kateri je obravnavala mnogo stvari. Važniše med njimi so bile: Gosp. Peter Kozler je iz Dunaja poslal 400 iztisov „zemljovida“ svojega in 300 iztisov imenika, ki se bo vezati dal. Kadar bo imenik vezan, more vsak bližnji ud v pisarnici Matičini vzeti svoj delež; unanjim se bo zemljovid poslal ob enem z vabilom v občni zbor, da so stroški zavitka itd. manjši. Sklenjeno je bilo, srčno zahvalo izreči blagemu domoljubu za velikodušni dar, pa ga še prositi za nekoliko več iztisov, ker se je število družbenikov v prvem letu že nabralo na 636, katerim vsem „Matica“ želi podati velecenjeni zemljovid domovine naše. — Na vprašanje: kdaj naj bode občni zbor Matičini, je odgovorilo 25 začasnih odbornikov, da so za mesec maj. Sklenjeno je tedaj bilo pripraviti vse, kar se po pravilih ima z vabilom v zbor izročiti vsakemu udu. — Ker začasni odbor pozná mnogo mož na Kranjskem, do katerih ima trdno zupanje, da pristopijo „Matici“, je bilo sklenjeno, da se tem gospodom še posebno vabilno pismo pošlje. Ker se na javno prošnjo odborovo ni oglasilo toliko poverjenikov, kakor se je smelo misliti, bi bilo dobro, ako bi častiti začasni odborniki, kjer jih je več skupaj, tudi po družih krajih to pot nastopili. Da bi odbor še enkrat sam poverjenike izbiral in jih klical v to kolo, ne bi menda imelo dosti vspeha, kajti vsak rodoljub je že davno bral oni poziv in misliti se je smelo, da bode vsak sam pritekkel na pomoč, ker ne gré na korist posamnim osebam, ampak vsemu narodu našemu.

— Gospod dr. Valenta, profesor porodnoslovja v naši bolnišnici, je prejel te dni od kralj. družbe porodničarske iz Berolina diplom unanjega uda. Ta redka čast, ktera je dosihmal došla celó malo zdravnikom avstrijskim, nas toliko bolj veseli, ker se tako tudi učilnica naša porodnoslovska (slovenska in nemška) častno razglašá po svetu.

— Ko je bil poslednji ples v čitavnici naši v nedeljo jako veseliven in poln krasotic naših, je „Južni Sokol“ včeraj sklenil pustne veselice v dvorani čitavnici s zabavo, ktera bo vsem pričujočim še dolgo v spominu živela. To je res: naš „Sokol“ je zmiraj nov in izvrsten v lepem svojem geslu: „Utile dulci.“

— Odbor čitavnici je sklenil v poslednji seji, da se izredni občni zbor skliče prihodnjo nedeljo ob 11. uri dopoldne o zadevah čitavnicega stanovališča, ker gosp. Souvan pri svoji odpovedi ostaja. V tem zboru bode menda za to šlo, da tisti gospodje, ki niso zadovoljni s tem stanovanjem, prevzamejo djansko nalogo, da oskrbé cenejše in pripravniše stanovališče čitavnici, kar jih bode toliko lože stalo, ker po „Slovencu“ imajo že rodoljuba, ki priskoči z 10 do 20000 fl. Želeti je, da v ta ekonomično važni zbor se snidejo vsi udje; saj je stanovanje prvi pogoj vsakemu društvu.

— Mnogospoštovani gosp. dr. Čuber, bivši profesor zdravilstva in ravnatelj bolnišnice ljubljanske, načelnik hranilnice itd. je v nedeljo zvečer po dolgi bolezni v 75. letu svoje starosti umrl. Poslednje dni svojega življenja je doživel še veselje, da je bil v žlahni stan povzdignjen za mnogovrstne zasluge svoje. Ko bi

bil ranjki doživel še prihodnje leto, bi bil obhajal 50-letnico svojega doktorstva. Naj v miru počiva!

— Gosp. Andrej Lenče, po domače Gosposec, znani veliki posestnik v Lavrici, je v 75. letu svoje starosti danes (28. t. m.) umrl.

— Drugi zopet z mnogimi in mnogovrstnimi sestavki bogato obdarjeni zvezek A. Lukšičevega časopisa „Slavische Blätter“ je prišel na svetlo. Drugi pot več o njem.

— („*Neue freie Presse*“ in pa 5 trnov v p^{eti} nemškutarke stranke.) Imeli smo že več časa mir; zdaj so ga zopet dopisniki znanih listov začeli kaliti. Unidan je „Triest.“ rogovilila, zdaj rogovili dunajska nova „Presse.“ Gosp. dr. Toman je s krepko besedo v včerajšnjem „Triglavu“ zavrnil nesramno početje. Da naši bravci vedó, kaj neki je zopet trn v p^{eti} nemškutarjem tukajšnjim, ki so svoj žolc izlili v „*Neue freie (!) Presse*“, jim povemo hudih 5 trnov. En trn v p^{eti} jim je, da dr. Toman pride v Ljubljano, — on, ki je strah in groza nasprotnikom pravične domače stvari, jim bo prehudo presedal v glavnem mestu. Tako se ima tolmačiti lažljivo zvita dopisnikova beseda „nicht jene Freude.“ Drug hud trn jim je, da po vsi domovini visokocenjeni mož plemenitega stanú, v resnici ljubljene naroda, gosp. baron Anton Zojs na čelu stoji „Matici“, kateri daruje svojo veljavno podporo, kakor je nekdanj Žiga Zojs neumrljivega imena se ves daroval domovini. Tretji trn jim je velikodušni dar, ki ga je Matici poklonila hranilnica naša. Tega nikakor ne morejo rogovileži pogoltniti. Če bi bila hranilnica jim darovala za napravo „*Narrenabenda*“ kaj, oj, to bi bil srborit krik v Izraelu! Četrty trn jim je „Triglav“, ker v njem vidijo šibo, ktera je zmiraj namočena, neporedneže v njihovem jeziku šeškati. Peti trn pa jim je po omenjenem dopisu to, da se tako veselo razcveta narodna stvar in da čedalje bolj veljavni možaki priznavajo, da ne zahtevajo Slovenci celó nič družega kakor to, da v Avstrii, kateri so bili in bodo vseskozi zvesti in verni sinovi, so ravnopravni z družimi narodi. Oni želijo omike naroda svojega, ker brez omike ni naroda, je le kúp ljudi; al omika mora le tedaj biti, ako tudi narod veljavo ima v javnem življenji; prvi pogoj temu pa je, da njegov jezik ima vse pravice omikanega naroda — in to so Slovencev „*weiter greifende Tendenzen*“ očitno izrečene v peticii njih z 22.000 podpisi. Edino, kar je resnično v „*Pressinem*“ dopisu je to, da pravi, da se obnašajo narodnjaki zdaj tako, „kakor da bi stali pod višo protekcijo.“ Da! to je istina, da stojijo pod višo protekcijo, prav pod najvišo protekcijo — pod protekcijo postave! S prestola Njih Veličanstva presvitlega cesarja je narodom avstrijskim slovesno oklicana ravnopravnost — in to je Slovencev najviša protekcija! Tej zaupamo in te se držimo.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Na političinem polji se pretekli teden ni pripetilo nič posebno važnega. — Zbornica poslancev v dunajskem državnem zboru se še ni lotila pretresovanja denarstvenega; ministerstvo in večina denarstvenega odbora pa ste si čedalje bolj navskriž. Nič se sedaj ne vé, kako se bo izkuhala ta stvar; govori se po časnikih, da nekoliko poslancev hoče stopiti iz zбора. — Zbornica gospôska se ne sklada s zbornico poslancev o davku za žganje. — Za vsako deželo, po kateri gré železnica, je važen predlog nove postave, po kateri naj železnica polovico tistega davka, ki ga odrajtuje od svojih dohodkov, plačuje tistim občinam (s o se-

s kam), skozi ktere gré. Dozdaj se steka ves denar le na Dunaj. — Med cesarskimi rudniki, ki jih hoče ministerstvo prodati, da si nekoliko pomaga iz denarne zadrege, so tudi Št. Štefan in Ivnicca na Štajarskem in Idrija na Kranjskem. — „Slovanska beseda“ na Dunaji je imela 25. t. m. občni, precej viharjni zbor; grof Črnin je bil izvoljen predsednik; izmed Slovencev pa g. P. Kozler za odbornika. — Zbornica kupčijska v Gradcu je prosila deželnega odbora, naj se potegne zato, da revni štajarski kmetje, ki nimajo denarja, naj bi plačali letos svoj davek s žitom, senom ali z družimi pridelki. — V Zagrebu so zasačili sleparja v ženski obleki, ki je izdajal ponarejene bankovce po 5 in 1 gold. in papirnate desetice. — V Padovi so zaprli 14 študentov in 11 delavcev, ki so obstali, da so delali za punt. Vseučelišče je zaprto. — O Slesvik-holštajnskih homatijah ste si vlada pruska in avstrijska tako navskriž, da se bote brž ko ne do dobrega razdrle. — Kraljica španska je tričetrt svojega premoženja darovala deželi. — V Ameriki so se razbile obravnave za mirno spravo med severno in južno državo; iznova bo tedaj tekla bratovska kri na bojišču! — Cesarstvo mehikansko je v hudih stiskah. Ker je vlada ukazala, da cerkveno premoženje je državno premoženje, ji nasprotuje duhovščina na vso moč; mnogi glavarji vojskovodji, ki so se že podvrgli cesarju, se iznova puntajo.

Denarni zapisnik Maticini.

Naslednji gospodje so še za prvo Maticino leto poslali svoje doneske kot ustanovniki:

Gospod Bürger Ljudevit, trgovec v Ljubljani	10 gold.	— kr.
„ dr. Zupančič Franc, advokat v Ljubljani	10	„ — „
„ dr. Zupan Jožef, deželni odbornik in advokat v Ljubljani	10	„ — „
„ Bernik Lorenc, duh. pomočnik na Vačah	10	„ — „
„ Sorglechner Jožef, kaplan v Trebovljah za letni donesek:	10	„ — „
„ Petrič Janez, svetovavec pri c. kr. dež. sodnii v Ljubljani	2	„ — „
„ Košmerl Anton, kaplan v Cerkljah	2	„ — „
„ Povše France, duhovni pastir v Črnem Vrhu nad Polhovim Gradcem	2	„ — „
„ Kalan Matija, posestnik na Godešičah	2	„ — „
	58 gold.	— kr.
S temu, kar so kazale zadnje „ <i>Novice</i> “, namreč	9929	„ 84 „
	Skupaj	9987 gold. 84 kr.

V Ljubljani 19. februarja 1865. Dr. Jer. Zupanec.

Listnica vredništva. Gosp. M. S. v D: Naj se le seka.

Kursi na Dunaji 28. februarja.

5 % metaliki 71 fl. 50 kr. Ažijo srebra 11 fl. 35 kr.
Narodno posojilo 79 fl. — kr. Cekini 5 fl. 32 kr.

Žitna cena

v Ljubljani 25. februarja 1865.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 3 fl. 75. — banaške 3 fl. 75. — turšice 3 fl. 2. — soršice 2 fl. 7. — rež 2 fl. 60. — ječmena 2 fl. 54. — prosa 3 fl. 2. — ajde 2 fl. 90. — oves 1 fl. 85.

Loterijne srečke:

V Gradcu } 25. febr. 1865: 70. 16. 13. 4. 5.
na Dunaji } 44. 19. 57. 42. 21.

Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji 11. marca.